

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Întreprinderea cu Capital Străin „Moldova Zahăr” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Floarea Soarelui” împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Moldova Zahăr” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea penalității,

împotriva deciziei din 14 martie 2023 a Curții de Apel Bălți

*(Dosarul nr. 2rac-187/23
NR. PIGD 22-22038593-01-2rac-24082023)*

Admisibilitatea recursului depus până la 01 septembrie 2023; Art. 432
din Codul de procedură civilă (versiunea până la 01 septembrie 2023)

Au examinat anterior cauza judecătorești: Instanța de fond: Gh Bîrsan,
Instanța de apel : S.Procopciu, N.Chircu, E.Grumeza,

11 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Întreprinderea cu Capital Străin „Moldova Zahăr” Societate cu Răspundere Limitată

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 17 martie 2022 SA „Floarea Soarelui” a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva ÎCS „Moldova Zahăr” SRL prin care a solicitat încasarea sumei de 264 162,57 de lei cu titlu de penalitate pentru încălcarea obligațiilor contractuale și încasarea tuturor cheltuielilor de judecată, inclusiv cheltuielile cu titlu de taxă de stat în mărime totală de 8 584,87 de lei.

2. În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 90/473 din 16 noiembrie 2021, încheiat între ÎCS „Moldova Zahăr” SRL în calitate de vânzător și SA „Floarea Soarelui” în calitate de cumpărător, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL s-a obligat să vândă și să livreze în adresa SA „Floarea Soarelui” semințe de floarea-soarelui (în continuarea - producție agricolă) în cantitate de 300 de tone la preț de 11 535 de lei per tonă inclusiv TVA, iar în total în sumă de 3 460 500 de lei. În conformitate cu pct. 1.5. al contractului, producția agricolă urma a fi furnizată nu mai târziu de 01 decembrie 2021.

3. A indicat că, potrivit contractului, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a livrat către SA „Floarea Soarelui” 20 720 de tone de producție agricolă în valoare de 239 005,20 de lei (dovadă – factura fiscală AAE6358114 din 30 noiembrie 2021). La data de 25 noiembrie 2021, SA „Floarea Soarelui” a achitat integral suma de 236 252,74 de lei, totodată, potrivit facturii fiscale IM3280603 din 25 noiembrie 2021 SA „Floarea soarelui” a acordat servicii pentru uscarea producției agricole în sumă de 2 752,46 de lei. De asemenea, potrivit pct.2.1. din contract, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL urma să livreze per total 300 de tone de producție agricolă la preț total de 3 460 500 de lei, în timp ce a fost livrată doar cantitatea de 20 720 kg, prin urmare, cantitatea producției agricole nelivrate constituie 279,280 tone în valoare de 3 221 494,80 de lei

4. A susținut reclamantul că, prin notificarea nr. 757 din 14 decembrie 2021, a acordat ÎCS „Moldova Zahăr” SRL termen de 7 zile pentru livrarea producției agricole și achitarea penalităților contractuale prevăzute la pct.4.2. al contractului, notificare ce a fost recepționată de către destinatar la data de 20 decembrie 2021. Prin răspunsul nr. 348 din 20 decembrie 2021, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a menționat că, nu se află în posibilitate de a executa contractul, astfel consideră reclamantul că argumentele invocate sunt neîntemeiate și că, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a avut suficient timp și posibilități de a furniza producția agricolă la adresa SA „Floarea Soarelui” din pct. 1.3. din contract.

5. Totodată, a mai susținut reclamantul că, conform pct.4.2. al contractului, în cazul întârzierii de livrare a producției agricole, vânzătorul ÎCS „Moldova Zahăr” SRL achită o penalitate în mărime de 0,1 % pentru fiecare zi de întârziere din prețul producției nelivrate, respectiv, $3\,221\,494,80$ de lei (contravaloarea a 279 280 tone de producție agricolă nelivrată) $\times 0,1\%$ $\times 82$ zile (pentru perioada 02 decembrie 2021-21 februarie 2022) = 264 162,57 de lei, reprezintă suma totală pe care pârâtul o datorează reclamantului în calitate de sancțiuni pecuniare pentru încălcarea obligațiilor contractuale de livrare a producției agricole.

6. Prin hotărârea din 03 octombrie 2022 a Judecătorei Edineț, sediul Central, acțiunea civilă a fost admisă. S-a încasat de la ÎCS „Moldova Zahăr” SRL în beneficiul SA „Floarea Soarelui” datoria în mărime de 264 162, 57 de lei în calitate de sancțiuni pecuniare (penalitate) pentru încălcarea obligațiilor contractuale și cheltuieli de judecată în sumă totală de 8 584,87 de lei.

7. La data de 03 octombrie 2022, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL reprezentată de avocatul Tudor Saftiuc a declarat apel prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

8. Prin decizia din 14 martie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de apel depusă de ÎCS „Moldova Zahăr” SRL reprezentată de avocatul Tudor Saftiuc și a fost menținută hotărârea din 03 octombrie 2022 a Judecătorei Edineț, sediul Central.

9. Pentru a decide astfel instanța de apel a constatat că, potrivit pct. 3.2 din contract în condițiile în care vânzătorul nu poate asigura livrarea produselor cu forțele proprii livrarea lor poate fi efectuată de către cumpărător. În acest caz, costurile de transport pentru livrarea produselor la locul de livrare, precum și costurile pentru aducerea acestora la greutatea estimată, sunt trecute în contul vânzătorului, la prețurile furnizorilor

serviciilor relevante și sunt deduse din sumele plătibile de cumpărător vânzătorului pentru produsele livrate în baza contractului.

10. Prin urmare, instanța de apel a reținut faptul că ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, contrar prevederilor art. 904 alin. 5 din Codul civil, nu a prezentat confirmarea faptului că a informat intimatul SA „Floarea Soarelui” despre imposibilitatea livrării mărfii din lipsa unităților de transport. Astfel termenul de livrare a mărfii urma să aibă loc până la 01.12.2021 cu transportul vânzătorului SRL „Moldova Zahăr”, locul de livrare fiind mun. Bălți, str. 31 August, 6-elevatorul intimatului, iar scrisoarea prin care apelantul informează despre lipsa unităților de transport pentru livrarea mărfii datează cu 20.12.2021 peste 19 zile după expirarea termenului limită de executare a obligației de livrare. Totodată, prin scrisoarea nr.348 din 20.12.2021 ÎCS „Moldova-Zahăr” SRL, a informat SA „Floarea Soarelui” despre imposibilitatea executării contractului nr. 90/473 din 16.11.2021, fără justificare întemeiată, a solicitat de a rezolvi contractul, fără aplicarea sancțiunilor contractuale, dar nu cu notificarea cumpărătorului-intimat că roada este în proces de recoltare și se solicită livrarea de către ultimul cu transportul său a mărfii potrivit pct.3.2 din contract

11. A concluzionat Curtea de Apel Bălți că prima instanță corect a calculat penalitatea, pentru perioada începând cu următoarea zi de la data scadenței obligației de livrare a producției agricole, începând cu data de 02.12.2021 și până la data perfectării actelor necesare înaintării acțiunii în judecată, 21.02.2022, pentru o perioadă de 82 zile, respectiv, potrivit calculelor care constau din prețul producției nelivrate, 3 221 494,80 de lei, mărimea penalității pentru fiecare zi de întârziere, 0,1% și perioada încasării penalității aplicabilă speței, 82 zile.

12. La 19 iulie 2023, conform ștampilei de pe plicul poștal, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

13. În motivarea recursului recurentul a invocat că a justificat pe deplin neexecutarea obligațiilor contractuale prin argumentele invocate. Consideră că chiar și în cazul în care instanțele ierarhic inferioare ar fi constatat vinovăția acestuia, mărimea penalității dispuse spre încasare urma a fi modificată. A menționat că însăși instanțele judecătorești, în motivarea hotărârilor sale, au menționat scrisoarea nr. 348 din 20 decembrie 2021 prin care ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a informat SA „Floarea Soarelui” despre

imposibilitatea executării contractului de vânzare-cumpărare, prezentând totodată și motivele imposibilității, solicitând rezoluțiunea Contractului.

14. Consideră recurentul că în situația în care creditorul a fost informat despre imposibilitatea debitorului de a-și onorat obligațiunile contractuale, chiar și în cazul în care argumentele precum că creditorul a fost notificat telefonic ar fi insuficiente pentru a fi reținute ca probă de către instanțele judecătorești, aceasta din urmă ar fi fost în drept de a reduce perioada pentru care a fost calculată sancțiunea pecuniară și anume de la data scadentă pînă la data recepționării de către creditor a notificării despre imposibilitatea executării Contractului.

15. A mai indicat recurentul că, aprecierea drept justificată a perioadei de calculare a penalității dispuse spre încasare din contul ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, presupune ignorarea importanței privind notificarea creditorului de către debitor despre imposibilitatea executării obligațiunilor contractuale, cu impunerea în continuare a ultimului de a executa contractul, cunoscând cu bună știință că acest fapt este deja imposibil.

16. La 28 ugust 2023, SA „Floarea Soarelui” a depus referință la recursul declarat, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil și neîntemeiat.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

17. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

18. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

19. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi.

20. Recursul declarat de ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, a fost depus pînă la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

21. Art. 434 al Codului de procedură civilă prevede următoarele:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

22. Art. 433 alin. 1, lit. a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1).”

23. Art. 432 alin. 2, lit. a), b) și c) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța de judecată: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată c) a interpretat în mod eronat legea”

MOTIVAREA INSTANȚEI

24. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, copia deciziei a fost notificată recurentului la data de 18 mai 2023 prin intermediul poștei electronice. Cererea de recurs a fost depusă la datat de 19 iulie 2023. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că la depunerea recursului, recurentul a respectat termenele prevăzute la art. 434 din Codul de procedură civilă.

25. În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

26. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

27. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

28. În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs

consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

29. În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

30. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului.

31. Din analiza recursului declarat, rezultă că, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin.(2) lit. a), b), c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data de 23 februarie 2023.

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reținând că recurenta a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art.432 alin.(2) lit. a), b), c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, nu a stabilit că instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

33. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursurilor, și anume, dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; dacă cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, nu le-a stabilit.

34. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

36. În acest context, Completul de judecată reține că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

37. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

38. În speță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

39. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

40. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

41. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

42. Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară ca inadmisibil recursul depus de Întreprinderea cu Capital Străin „Moldova Zahăr” Societate cu Răspundere Limitată.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni